

Konkluzje Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie promowania pokolenia kreatywnego: rozwijanie kreatywności i innowacyjności dzieci i młodzieży dzięki ekspresji kulturowej i dostępowi do kultury

(2009/C 301/08)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYPOMINAJĄC o politycznym tle przedmiotowego zagadnienia, przedstawionym w załączniku do niniejszych konkluzji,

ŚWIADOMA, że:

— Unia Europejska i jej obywatele stoją przed długofalowymi wyzwaniami, w szczególności takimi jak:

— potrzeba utrzymania konkurencyjnej pozycji w świecie w sposób zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu,

— wpływ starzenia się społeczeństwa oraz stałych przepływów migracyjnych na zatrudnienie i zapewnianie opieki,

— konieczność promowania dialogu międzykulturowego opartego na docenianiu różnicowania kulturowego w świecie, który staje się coraz bardziej różnorodny pod tym względem, w którym występuje coraz więcej wzajemnych powiązań i który charakteryzuje się szybkim przepływem informacji, mobilnością ludzi oraz globalizacją rynków,

— konieczność zareagowania na przemianę społeczeństwa w społeczeństwo wiedzy i komunikacji – które charakteryzuje się stałym rozwojem technologii komunikacyjnych oraz szybką wymianą informacji – a także konieczność wyeliminowania przepaści cyfrowej w państwach członkowskich UE i między nimi,

UWAŻA, że:

— udana reakcja na te długofalowe wyzwania wymaga przyjęcia perspektywy długoterminowej, która skupi się na rozwijaniu kreatywności i innowacyjności dzieci i młodzieży i wyposażaniu ich w umiejętności i kompetencje pozwalające na stawienie czoła tym wyzwaniom,

ZAZNACZA, że:

— kreatywność, innowacyjność, zdolności dostosowawcze i rozwinięte umiejętności komunikowania się są coraz bardziej pożądane u pracowników; konieczne jest także wypracowanie takich umiejętności w zakresie przedsiębiorczości, które będą elastyczne i podatne na zmiany,

— dostęp do rozmaitych form ekspresji kulturowej, działań artystycznych i dzieł sztuki oraz kontakt z nimi zapewniane od najmłodszych lat są ważne dla rozwoju osobistego, budowy tożsamości, wysokiej samooceny i indywidualnego poczucia przynależności; dzięki temu dzieci i młodzież nabywają kompetencji międzykulturowych oraz innych umiejętności, które mają znaczenie dla włączania społecz-

nego i które pomagają im stać się aktywnymi obywatelami i zyskać szanse na zatrudnienie w przyszłości,

— uczestnictwo w działaniach kulturalnych, w tym bezpośredni kontakt z artystami, może zwiększyć kreatywność i innowacyjność wszystkich dzieci i młodych ludzi dzięki stymulowaniu kreatywnego myślenia, wyobraźni i autoekspresji,

— promowanie kultury i ekspresji kulturowej w szkołach i innych placówkach edukacyjnych oraz w kontekście uczenia się pozaformalnego – zarówno w formie konkretnych przedmiotów, jak i w ramach atrakcyjnego podejścia do nauki łączącego różne dziedziny wiedzy – przyczynia się do pełnego rozwoju jednostki, podnoszenia motywacji i poziomu wyników w nauce, a także do zwiększania kreatywności i innowacyjności,

— tzw. „pokolenie cyfrowe” w Europie to zarówno twórcy kultury, jak i jej odbiorcy, którzy – jeżeli da im się taką możliwość – będą w pełni potrafili wykorzystać potencjał nowych mediów i technologii cyfrowych,

— wśród dzieci i młodzieży nie wszyscy mają taki sam dostęp do ogólnie pojętej kultury i dziedzictwa kulturowego, a w szczególności do środków pozwalających im tworzyć i poznawać kulturę, a obecne spowolnienie gospodarcze może jeszcze bardziej ograniczać szanse dzieci i młodzieży, jeżeli chodzi o dostęp do kultury,

WYZNACZA, PRZESTRZEGAJĄC ZASADY POMOCNICZOŚCI, SZEŚĆ PRIORYTETÓW W CELU PROMOWANIA KREATYWNEGO POKOLENIA W UNII EUROPEJSKIEJ; SĄ TO:

1) Uwzględnianie aspektu „dzieci i młodzież” w odnośnych kierunkach polityki promujących kulturę

Państwa członkowskie i Komisja powinny:

(i) uwzględniać specyficzne potrzeby dzieci i młodzieży w tym młodych osób zawodowo związanych z kulturą, w obecnych i planowanych kierunkach polityki, programach i działaniach – zwłaszcza w dziedzinie kultury i mediów – zwracając uwagę na inicjatywy służące pobudzaniu kreatywności tych osób;

(ii) dalej rozwijać partnerstwa między sektorem kultury a innymi dziedzinami polityki, w których dąży się do pobudzania innowacyjności (chodzi m.in. o takie dziedziny, jak: edukacja i badania, polityka młodzieżowa, zatrudnienie i sprawy społeczne, przedsiębiorczość, wzrost gospodarczy i zrównoważony rozwój), w pełni wykorzystując w stosownych przypadkach istniejące struktury i programy.

2) Zwiększanie potencjału sektora edukacji w celu lepszego promowania kreatywności poprzez kulturę i ekspresję kulturową

Państwa członkowskie powinny:

- (i) promować szerszy dostęp do kultury i form ekspresji kulturowej w ramach kształcenia formalnego i pozaformalnego, w szczególności tworząc ustrukturyzowane i strategiczne partnerstwa na szczeblu instytucjonalnym i politycznym. Należy skoncentrować się na rozwijaniu u dzieci i młodzieży kreatywności i innowacyjności oraz na rozwijaniu kompetencji interkulturowych i innych kompetencji kluczowych dla uczenia się przez całe życie, takich jak świadomość i ekspresja kulturowa;
- (ii) stymulować ten proces przez, na przykład, specjalistyczne szkolenie i dalsze kształcenie nauczycieli i innych osób pracujących w sektorze edukacji, kultury i młodzieży. Do powodzenia tego procesu może także przyczynić się stosowanie nowoczesnych narzędzi i metod dydaktycznych, w tym też opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych, a także wzmożony nacisk w szkołach na takie dziedziny, jak edukacja artystyczna i świadomość kulturowa. Praca z młodzieżą może również obejmować różnorakie zajęcia pozaszkolne służące promowaniu kultury i kreatywności.

3) Zachęcanie instytucji kultury (np. muzeów, bibliotek, galerii, teatrów) do większego uwzględniania dzieci i młodzieży w swojej działalności oraz wspieranie tych instytucji w takich działaniach

Państwa członkowskie powinny:

- (i) zachęcać instytucje kultury na wszystkich szczeblach do wysiłków na rzecz większego uwzględniania dzieci i młodzieży w swojej działalności oraz na rzecz ułatwiania dostępu do treści kulturowych stanowiących dobro publiczne, np. dzięki programom cyfryzacji i zajęciom edukacyjnym, w tym dzięki stosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych, oraz dzięki rozwiązaniom interaktywnym czynnie angażującym dzieci i młodzież;

państwa członkowskie i Komisja powinny:

- (ii) nadal wspierać rozwój europejskiej biblioteki cyfrowej (Europeana) i upowszechniać wymianę doświadczeń między państwami członkowskimi w zakresie polityki cyfryzacji treści kulturowych i publicznego dostępu do nich – zwłaszcza z myślą o dzieciach i młodzieży.

4) Promowanie talentów i kreatywności za pośrednictwem kultury jako element strategii włączania społecznego ukierunkowanych na dzieci i młodzież

Państwa członkowskie i Komisja powinny:

- (i) promować wrodzone talenty wszystkich dzieci i młodych ludzi oraz rozwijać kreatywność przez objęcie kultury stra-

tegiami i programami włączania społecznego ukierunkowanymi na dzieci i młodzież o mniejszych szansach, w tym na osoby niepełnosprawne.

5) Propagowanie lepszego dostępu do kultury dla wszystkich dzieci i młodych ludzi dzięki stosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Państwa członkowskie powinny:

- (i) kontynuować działania na rzecz promowania lepszego i niedrogiego dostępu do kultury i form ekspresji kulturowej dzięki stosowaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych. Takie działania powinny objąć wszystkie dzieci i całą młodzież i dać im umiejętność komunikowania się i korzystania z mediów niezbędną do pełnego wykorzystania możliwości oferowanych przez techniki cyfrowe; jednocześnie powinny rozpowszechniać wiedzę o prawach i obowiązkach w zakresie własności intelektualnej i prywatności oraz promować ich rozumienie.

6) Ułatwianie wymiany sprawdzonych rozwiązań i gromadzenie empirycznej wiedzy w tej dziedzinie

Aby propagować kształtowanie polityki w oparciu o dane empiryczne w tej dziedzinie,

państwa członkowskie i Komisja powinny:

- (i) popierać i ułatwiać wymianę przykładów sprawdzonych rozwiązań w zakresie wskazanych wyżej priorytetów za pośrednictwem istniejących struktur – a zwłaszcza za pomocą otwartej metody koordynacji – w dziedzinie kultury;

Komisja powinna:

- (ii) popierać i ułatwiać partnerskie uczenie się i wymianę sprawdzonych rozwiązań za pośrednictwem istniejących struktur, takich jak platformy społeczeństwa obywatelskiego i wewnętrzne mechanizmy pomiędzy poszczególnymi służbami;

państwa członkowskie powinny:

- (iii) namawiać do tworzenia sieci i prowadzenia ocen skutecznie wspierających podejmowanie merytorycznych decyzji oraz ulepszających przyszłe działania,

WZYWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE I KOMISJĘ,

by w ramach własnych kompetencji współpracowały przy realizacji działań przewidzianych w niniejszych konkluzjach w kontekście prowadzonych obecnie prac nad europejską agendą kultury i planem prac w dziedzinie kultury na lata 2008–2010.

ZAŁĄCZNIK

KONTEKST POLITYCZNY

Przyjmując niniejsze konkluzje, Rada powołuje się w szczególności na:

- 1) Konwencję ONZ o prawach dziecka (1989), w której ustanowiono prawa kulturalne wszystkich dzieci;
- 2) Harmonogram Unesco dotyczący edukacji artystycznej, Lizbona, dni 6–9 marca 2006 r.
- 3) Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie;
- 4) Komunikat Komisji z dnia 10 maja 2007 r. dotyczący europejskiej agendy kultury w dobie globalizacji świata oraz rezolucję Rady z dnia 16 listopada 2007 r. dotyczącą europejskiego planu działań na rzecz kultury, a także konkluzje Rady w sprawie planu prac w dziedzinie kultury na lata 2008–2010, w których to konkluzjach wśród pięciu priorytetowych obszarów działań umieszczono promowanie dostępu do kultury, w szczególności przez efekty synergii z edukacją, zwłaszcza edukacją artystyczną;
- 5) Decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 grudnia 2008 r. dotyczącą Europejskiego Roku Kreatywności i Innowacji;
- 6) Konkluzje Rady z dnia 24 maja 2007 r. w sprawie wkładu sektora kultury i sektorów kreatywnych w osiąganie celów lizbońskich, w których to konkluzjach stwierdzono, że działania kulturalne i sektor kreatywny odgrywają niezwykle ważną rolę także w pobudzaniu innowacji i technologii i stanowią kluczową siłę napędową przyszłego trwałego wzrostu;
- 7) Rezolucję Rady z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie „Nowych umiejętności w nowych miejscach pracy” oraz komunikat „Odnowiona agenda społeczna: możliwości, dostęp i solidarność w Europie XXI wieku”, przyjęty przez Komisję w dniu 2 lipca 2008 r., w którym uznano dzieci i młodzież za przyszłość Europy i jeden z jej priorytetów;
- 8) Konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 13 i 14 marca 2008 r., w których uznano, że jednym z czynników decydujących o przyszłym wzroście gospodarczym jest pełen rozwój potencjału obywateli Europy w zakresie innowacyjności i kreatywności, a jego podstawą jest europejska kultura i wybitne osiągnięcia naukowe;
- 9) Konkluzje Rady z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie kompetencji międzykulturowych;
- 10) Komunikat Komisji z dnia 27 kwietnia 2009 r. pt. „Inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania – strategia UE na rzecz młodzieży. Odnowiona otwarta metoda koordynacji na potrzeby wyzwań i możliwości stojących przed młodzieżą” oraz rezolucję Rady z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie odnowionych ram europejskiej współpracy na rzecz młodzieży (2010–2018).

Opracowania i konferencje

1. Zlecone przez Komisję Europejską opracowania na temat wpływu kultury na kreatywność i na temat dostępu młodych ludzi do kultury;
2. Przeprowadzone przez EURYDICE badania na temat edukacji artystycznej i kulturowej w szkołach europejskich (2009);
3. Opracowanie na temat wpływu wielojęzyczności na kreatywność (dzień 16 lipca 2009 r.);
4. Opracowanie służące przygotowaniu wykazu wzorcowych rozwiązań łączących kulturę z edukacją w państwach członkowskich, krajach kandydujących i państwach EOG (2004 r.);
5. Konferencję w sprawie promowana pokolenia kreatywnego, która odbyła się w Göteborgu w dniach 29 i 30 lipca 2009 r.